

ENERGETICKÁ
UNIE

INTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRH

NÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKA

ENERGETICKÁ
ÚČINNOST

ENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

- | Junckerova komise a klimaticko-energetická politika |
- | Energetika v rámci slovenského předsednictví Rady EU |

[ENERGETICKÁ
UNIE](#)[INTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRH](#)[NÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKA](#)[ENERGETICKÁ
ÚČINNOST](#)[ENERGETICKÁ
BEZPEČNOST](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

srpnové číslo věnujeme ohlédnutí za prvními kroky energetické unie, která je jednou z hlavních priorit Junckerovy komise. Do konce roku plánuje místopředseda pro energetickou unii Maroš Šefčovič naplnit zhruba 90 % z této strategie, položit základy systému pro její řízení a nový design trhu. Klimaticko-energetické otázky byly prozatím redukovány v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik, přestože je po ozelenění prostředkem k podpoře udržitelného a nízkouhlíkového rozvoje. Od roku 2020 budou součástí energetické unie pravidelné zprávy o pokroku v plnění národních plánů, tak **jak se Rada usnesla** v listopadu 2015. Paradoxně nyní oslabuje dialog do roku 2020 nad doporučeními členským zemím a evropský semestr ztrácí do roku 2020 svou klimaticko-energetickou dimenzi. Členské státy mají příští rok odevzdat koncepty svých národních plánů a finální verze v roce 2018. Na jejich základě mají členské státy přehodnotit své energeticko-politické zájmy a najít kompromis, přičemž vyjdou z toho, co mohou nabídnout svým sousedům v regionu a co naopak od nich mohou získat. Takové kompromisy budou jen těžko schopni vyjednat pouze ministři pro energetiku, byť za přispění ministrů financí, kteří byli zapojeni do evropského semestru. Dá se předpokládat, že bude zapotřebí, aby tyto energeticko-politické kompromisy řešily přímo hlavy vlád a států, a že velké státy jako Německo, tento postup budou podporovat. O prvních úspěších na této dlouhé cestě bude místopředseda Šefčovič referovat ve zprávě o energetické unii 7. prosince.

Příjemné čtení a pěkný konec léta přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Ivo Hlaváč, ředitel divize vnější vztahy a regulace |
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Jiří Horák | Michal Jedlička | Tomáš Pírk |
Jan Prášil | Veronika Vohlídková |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a z Freeimages.com.

Začátek energetické
uniePrvní krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 2015Druhý krok na cestě
k energetické unii:
podzimní balíček 2015Třetí krok na cestě
k energetické unii:
zimní balíček 2016Čtvrtý krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 2016

ZAČÁTEK ENERGETICKÉ UNIE

Evropská komise poprvé přivítala návrhy některých členských států vyzývající k vytvoření energetické unie v **Evropské strategii energetické bezpečnosti** v květnu 2014. Evropská rada v **závěrech** z prosince 2014 vyzvala Evropskou komisi, aby před zasedáním Evropské rady v březnu 2015 předložila ucelený návrh energetické unie. Lotyšské předsednictví Rady EU 6. února 2015 zahájilo na konferenci na vysoké úrovni v Rize tzv. Řížský proces, jehož cílem bylo vytvoření energetické unie. Místopředseda Evropské komise pro energetickou unii Maroš Šefčovič nejprve koncem ledna představil v Evropském parlamentu svoji vizi a pak 25. února 2015 předložil **návrh rámcové strategie pro vytvoření evropské energetické unie**. Dokument byl součástí balíčku, který dále obsahoval **sdělení o propojení elektrických sítí** a **sdělení koncepce ohledně nové celosvětové dohody o klimatu**.

Strategie pro vytvoření energetické unie vychází z **klimaticko-energetického rámce do**

roku 2030, který stanovil tři cíle : (1) nejméně 40 % snížení emisí skleníkových plynů (oproti roku 1990), (2) dosažení 27 % podílu obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě a (3) alespoň 27 % zvýšení energetické účinnosti. Evropská komise v návrhu představila ucelenou strategii evropského trhu s energiemi. Za cíl si klade podpořit zásadní proměnu energetického systému EU tak, aby se zajistily bezpečné dodávky udržitelné energie, která bude konkurenceschopná a cenově dostupná pro spotřebitele. Návrh strategie pro energetickou unii je rozveden v pěti úzce souvisejících oblastech (dimenzích). První, **energetická bezpečnost, solidarita a důvěra**, se zaměřuje na diverzifikaci energetických zdrojů, dodavatelů a přepravních tras, dále na spolupráci mezi členskými státy, silnější postavení Evropské unie na globálních trzích s energií a zvýšení transparentnosti smluv v oblasti dodávek zemního plynu. Druhý rozměr, plně **integrováný evropský energetický trh**, si klade za cíl dokončení vnitřního trhu, propojení velkoobchodu a maloobchodu, dokončení provádění 3. liberalizačního balíčku, posílení regulačního rámce a modernizaci přeshraničních sítí. Třetí dimenzí je **zvyšování energie-**

tické účinnosti pro snižování poptávky. Dokument vymezuje energetickou účinnost jako „zdroj energie“ a jako oblasti s největším potenciálem stanovuje především energetickou účinnost budov, dopravy a elektrických spotřebičů. Čtvrtá dimenze, **přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku** (dekarbonizace) navazuje na ambiciózní politiku EU v oblasti klimatu. Poslední pátá dimenze je zaměřena na **výzkum, inovaci a konkurenceschopnost**, a to především v oblasti obnovitelných zdrojů energie, skladování energie, dále se zaměřením na větší zapojení spotřebitele prostřednictvím chytrých sítí, energetickou účinnost budov a dopravy. Mezi priority patří i výzkum v oblasti jaderné energetiky.

První formální diskuse na vysoké úrovni proběhla na zasedání Rady pro energetiku dne 5. března 2015 a klimatické aspekty diskutovali ministři na Radě pro životní prostředí dne 6. března 2015. Rada ministrů pro energetiku přijala dne 8. června 2015 **závěry** k provádění energetické unie a navrhla zlepšit postavení spotřebitelů a přilákat investice do energetiky. Zároveň uznala, že je důležité zlepšit trh s energií, aby bylo možno odstranit stávající narušení a předejít novým.

Začátek energetické
uniePrvní krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 2015Druhý krok na cestě
k energetické unii:
podzimní balíček 2015Třetí krok na cestě
k energetické unii:
zimní balíček 2016Čtvrtý krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 20161. KROK NA CESTĚ K ENERGETICKÉ
UNII: LETNÍ BALÍČEK 2015

První iniciativou v rámci energetické unie byl tzv. letní balíček, který Evropská komise zveřejnila dne 15. července 2015. Obsahoval dva legislativní návrhy. Jednak návrh **směrnice pro nákladově efektivní způsoby snižování emisí a nízkouhlíkové investice**, který je věnovaný dlouho očekávané reformě EU ETS po roce 2020. Druhým legislativním dokumentem je **nařízení k systému energetického štítkování**, které má zajistit zvýšení informovanosti spotřebitelů a následné snížení jejich spotřeby.

Dále Evropská komise v rámci letního balíčku zveřejnila dva nelegislativní texty. Jsou to návrh **sdělení realizace nové politiky pro spotřebitele energie**, které představuje deset kroků, jak dostat spotřebitele do středu nového energetického systému.

A v neposlední řadě návrh **sdělení k zahájení veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií**. Komise tak otevřela cestu k nejvýznamnější změně pravidel fungování vnitřního trhu s energií od 3. liberalizačního balíčku,

kteřá s sebou přinese posílení tržního přístupu, zlepšení koordinace mezi státy, více pravomocí pro ENTSO-E a ACER a novou metodu pro výpočet výrobní přiměřenosti.

2. KROK NA CESTĚ K ENERGETICKÉ
UNII: PODZIMNÍ BALÍČEK 2015

Dne 18. listopadu 2015 zveřejnila Evropská komise další sadu dokumentů věnovaných energetické unii. Klíčová byla první **zpráva o stavu energetické unie**, spolu s aktualizovanou tzv. **cestovní mapou pro energetickou unii, monitorovací zprávou o pokroku při plnění klíčových dokumentů a přehledem** energetické situace v jednotlivých členských státech. Zavázala se vydávat hodnotící zprávy každoročně, aby bylo možné sledovat vývoj a vést se státy jednání o jejich příspěvku k naplňování cílů energetické unie.

Dále zveřejnila **zprávu o pokroku v oblasti energetické účinnosti**, která ukazuje, že i přes významný pokrok přineslo společné úsilí členských států v porovnání s prognózami na rok 2020 úspory primární energie pouze

ve výši 17,6 %. Komise však zůstává ohledně dosažení 20 % cíle optimistická, a to pod podmínkou, že budou existující právní předpisy EU plně provedeny, dojde k akceleraci úsilí, zvýší se úroveň ambicí alepší se podmínky pro investice. Dalším důležitým dokumentem byla **zpráva o pokroku opatření v oblasti klimatu**, ze které vyplývá, že EU je úspěšná při oddělování hospodářského růstu od emisí skleníkových plynů. Stejně tak je na dobré cestě ke splnění cíle, jímž je snížení emisí o 20 % do roku 2020, i cílů Kjótského protokolu.

Při výčtu dalších dokumentů podzimního balíčku narazíme na druhý seznam projektů společného zájmu, pracovní dokument útvarů Komise věnovaný trendům týkajícím se spotřebitelů energie, zprávu o provádění evropské strategie energetické bezpečnosti, zprávu o provádění směrnice o jaderné bezpečnosti z roku 2009, která dospěla k závěru, že směrnice je dodržována a je účinným nástrojem při zlepšování jaderné bezpečnosti, návrh nařízení o statistikách cen elektřiny a zemního plynu, a veřejnou konzultaci o budoucí revizi směrnice o energii z obnovitelných zdrojů.

Začátek energetické
unie

První krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 2015

Druhý krok na cestě
k energetické unii:
podzimní balíček 2015

Třetí krok na cestě
k energetické unii:
zimní balíček 2016

Čtvrtý krok na cestě
k energetické unii:
letní balíček 2016

3. KROK NA CESTĚ K ENERGETICKÉ UNII: ZIMNÍ BALÍČEK 2016

Dne 16. února 2016 představila Evropská komise balíček k posílení odolnosti EU vůči narušení dodávek zemního plynu: **návrh nařízení o bezpečnosti dodávek zemního plynu, návrh nařízení o mezivládních dohodách v energetice a sdělení ke strategii pro zkapalněný zemní plyn (LNG) a plynové zásobníky.** Čtvrtým dokumentem balíčku je **sdělení k evropské strategii pro vytápění a chlazení.** Ta je pro tyto sektory v EU první svého druhu a soustředí se na odstraňování překážek dekarbonizace u budov a v průmyslu, zvyšování energetické účinnosti a využívání OZE.

4. KROK NA CESTĚ K ENERGETICKÉ UNII: LETNÍ BALÍČEK 2016

Poslední iniciativa Evropské komise je ze dne 20. července 2016 a je zacílená na snižování emisí v sektorech mimo EU ETS, tj. v sektoru budov, dopravě, půdního hospodářství a zemědělství, lesního hospodářství a odpadového hospodářství. Prvním ze tří předložených

dokumentů je **návrh nařízení na snižování emisí do roku 2030 (oproti roku 2005) pro sektory mimo EU ETS**, tzv. nařízení o sdílení úsilí, ve kterém Komise specifikuje konkrétní cíle pro jednotlivé členské země s tím, že společný cíl na úrovni EU je snížit do roku 2030 emise o 30 % oproti úrovni roku 2005. Další dva dokumenty věnuje zmiňovaným sektorům. Cílem **návrhu nařízení na zahrnutí emisí z pozemkového a lesního hospodářství do klimaticko-energetického rámce** (tzv. LULUCF) je určit, jak bude odvětví LULUCF od roku 2021 začleněno do rámce politiky EU v oblasti klimatu. A ve **sdělení ke strategii pro**

nízko-emisní mobilitu EK navrhuje hlubší propojení sektorů dopravy a energetiky.

Za klíčové prostředky, kterými lze nasměrovat odvětví dopravy správným směrem, označuje (1) vyšší účinnost systému dopravy, (2) využití alternativních zdrojů energie s nízkými emisemi a (3) dopravní prostředky s nízkými a nulovými emisemi. Konkrétně mj. navrhuje lepší využívání digitálních technologií, využívání cenových signálů, resp. tzv. *smart* poplatků, urychlení zavádění elektromobility, elektrifikaci dopravy, využívání alternativních paliv a směřování k bezemisním vozidlům.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDAŘ
UDÁLOSTÍKonzultace
k uspořádání nového
trhu s elektřinou

Kapacitní mechanismy

ČR a vnitřní trh
s energiíKONZULTACE K USPOŘÁDÁNÍ
NOVÉHO TRHU S ELEKTŘINOU

Dne 15. července 2015 Evropská komise zveřejnila **sdělení k zahájení veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií**, která probíhala po dobu tří měsíců. V návaznosti na hluboké změny, kterými oblast elektroenergetiky prochází (patří mezi ně zejména rozvoj nových technologií, posun k decentralizaci výroby elektřiny, propojování trhů, přeshraniční toky elektrické energie nebo změna dosavadních tržních rolí) vymezila Evropská komise v rámci veřejné konzultace pět tematických okruhů. Konzultace se zúčastnilo celkem 320 subjektů, z toho zhruba polovinu tvořily evropské nebo národní průmyslové asociace, čtvrtinu podniky působící v odvětví energetiky a 9 % provozovatelé sítí. Odpovědi zaslaly i národní vlády, regulační orgány, či akademické instituce.

TRH S ELEKTŘINOU

Evropská komise konstatuje, že většina respondentů se shodla, že základním prvkem v budoucím uspořádání trhu jsou **ceny odrážející skutečný nedostatek**. Tvorba ceny by

měla lépe odrážet skutečnou poptávku a nabídku, a to jak k v čase, tak vzhledem k místním podmínkám. Regulované ceny jsou respondenty vnímány jako překážka účinného stanovení ceny elektřiny. Velký počet odpovědí v rámci konzultace upozorňuje na souvislost mezi tržním stanovením ceny elektřiny a pobídkami pro investice, jako jsou např. kapacitní mechanismy. Většina účastníků konzultace také souhlasí s akutní potřebou dalšího rozvoje **krátkodobých trhů**, zejména vnitrodenních a vyrovnávacích. Podle EK také panuje shoda, že pro zajištění jasných a nediskriminačních pravidel pro účastníky trhu je nad rámec technických kodexů sítě zapotřebí i legislativní opatření, které by mj. urychlilo rozvoj **přeshraničního vyrovnávacího trhu**.

Velká pozornost byla věnovaná i integraci **obnovitelných zdrojů energie** (OZE) na trh s elektřinou. Obecnou podporu má názor, že regulační rámec by měl umožnit snadnější přístup OZE na trh a jejich plnou účast, např. přizpůsobením časů uzávěrek. Co se týká postupného ukončování režimů veřejné podpory OZE, názory se různí. Evropská komise obdržela argumentaci jak pro co nejrychlejší vyřazení podpor OZE, tak pro jejich zachová-

ní, dokud nebude tato technologie „plně zralá“. Podle EK se někteří účastníci konzultace vyjádřili, že do budoucna by podpora mohla mít spíše formu investiční, na rozdíl od podpory provozní. V každém případě by však případná podpora OZE měla být regionálně koordinovaná.

VÝROBNÍ PŘÍMĚŘENOST

Většina respondentů dává přednost tzv. čistému trhu s energií (*energy only*), popř. akceptuje jeho rozšíření o strategickou rezervu. Zastávají názor, že pokud se podaří trh správně nastavit, budou kapacitní mechanismy redundantní. Nicméně, někteří výrobci elektřiny a také některé vlády kapacitní mechanismy podporují. K názorové shodě dochází ohledně zavedení společné metodiky pro **posouzení přiměřenosti výrobních kapacit**. Většina účastníků konzultace podporuje názor, že případné kapacitní mechanismy, mohou být zaváděny pouze na základě společné metodiky a regionálního posuzování výrobní přiměřenosti. Zároveň panuje shoda na vytvoření společného evropského rámce pro přeshraniční účast v schématu kapacitních mechanismů, pokud budou zavedeny.

Konzultace
k uspořádání nového
trhu s elektřinou

Kapacitní mechanismy

ČR a vnitřní trh
s energií

MALOOBCHOD

V oblasti maloobchodu se jako hlavní překážka pro nastartování aktivní reakce na **straně poptávky** jeví nedostatečně flexibilní spotřebitelské ceny, které v současnosti neodrážejí aktuální nabídku a poptávku. Jako další překážky identifikovali účastníci konzultace tržní pravidla, která diskriminují spotřebitele, aby jako strana poptávky využívali možnost reagovat a působit na trzích s elektřinou za podmínek rovnocenných s podmínkami výrobců.

Síťové tarify odrazují stranu poptávky od aktivního zapojení a regulační rámec není dostatečně standardizován. Co se týká role provozovatelů distribuční soustavy (DSOs), respondenti zvažovali jejich novou aktivní roli. Důraz byl kladen na neutralitu DSOs, ochranu osobních dat a potřebu pravidel pokud jde o přístup k údajům.

REGULAČNÍ RÁMEC

V oblasti nastavení regulačního rámce se podle Evropské komise názory účastníků konzultace různí. Konkrétně s ohledem na případné posilování role Agentury pro spolu-

práci energetických regulátorů (**ACER**). I když účastníci v zásadě vyslovili podporu pro navyšování některých jejích pravomocí (např. dohled nad ENTSO-E), tak konkrétně členské státy a národní regulátoři další posilování pravomocí ACER nepodporují. Také postoje na případné posílení role Evropské sítě provozovatelů přenosových soustav elektřiny (**ENTSO-E**) zůstávají podle EK rozdělené. Účastníci konzultace se shodli v podpoře zavedení dohledu nad energetickými burzami, a to zejména v souvislosti s jejich rolí v propojených evropských trzích s elektřinou.

REGIONALIZACE

Co se týká návrhu na posílení **regionální spolupráce** mezi provozovateli přenosových soustav (TSOs), většina účastníků konzultace se přiklání k jejich užší spolupráci i k posílení regionálních rozhodovacích pravomocí (např. formou regionálních bezpečnostních koordinačních center). Názory se liší na to, do jaké míry odpovědnost na národní úrovni za bezpečnost dodávek blokuje přeshraniční spolupráci a jestli je alternativou

odpovědnost na regionální úrovni.

DALŠÍ KROKY

V Evropském parlamentu se téma nového uspořádání trhu s energií projednávalo z vlastního podnětu (INI) ve Výboru pro průmysl výzkum a energetiku (ITRE). **Návrh zprávy** vypracoval MEP Werner Langen (EPP) a europoslanci předložili celkem 590 pozměňovacích návrhů. V rámci diskuse stí nových zpravodajů se Langenovi podařilo vyjednat kompromisní stanoviska a politické frakce se shodly na 36 kompromisních pozměňovacích návrzích, které pokrývají hlavní aspekty diskutovaných témat. Patří mezi ně integrace obnovitelných zdrojů energie, výrobní přiměřenost i klimatické cíle EU. O zprávě se bude hlasovat v září 2016 na plenárním zasedání ve Štrasburku. Na základě vyhodnocení pozic Rady, Evropského parlamentu i analýzy veřejné konzultace vypracuje Evropská komise legislativní návrh k novému uspořádání trhu. Očekává se, že jej předloží do konce roku 2016 spolu s návrhem revize směrnice stanovující rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů (2009/28/ES).

Konzultace
k uspořádání nového
trhu s elektřinou

Kapacitní mechanismy

ČR a vnitřní trh
s energií

KAPACITNÍ MECHANISMY

Některé členské státy zavedly nebo připravují kapacitní mechanismy (CRM), jejichž smyslem je zajistit bezpečné dodávky a zabránit výpadkům elektřiny. Kapacitní mechanismy podporují zachování kapacity nebo investice do nových provozů, které mohou vyrovnat předpokládaný nedostatek kapacity a tím zajistit bezpečnost dodávek elektřiny. Typické kapacitní mechanismy nabízejí poskytovatelům kapacity dodatečnou finanční odměnu nad rámec příjmů získaných z prodeje elektřiny. Kapacitní mechanismy mají ze své podstaty dopad na hospodářskou soutěž v rámci vnitřního trhu s elektřinou. Mnohé z těchto mechanismů zahrnují státní podporu, takže podléhají pravidlům EU pro veřejnou podporu. Proto Evropská komise zahájila v dubnu 2015 šetření v tomto odvětví a individuálně posuzuje kapacitní mechanismy členských států na základě [pokynů o veřejné podpoře na ochranu životního prostředí a energetiky](#).

Průběžné hodnocení zveřejnila Evropská komise ve [zprávě o šetření v oblasti kapacitních mechanismů, včetně pracovního dokumentu](#)

dne 13. dubna 2016. Konstatuje v něm mj., že mnoho členských států neprovádí dostatečné posouzení skutečné potřeby kapacitních mechanismů, a to s ohledem na přeshraniční aspekt. Komisařka Margrethe Vestager, odpovědná za politiku hospodářské soutěže, při této příležitosti uvedla, že kapacitní mechanismy by mohly přispět ke snížení rizika výpadku dodávek elektřiny, zároveň je ale nezbytné nastavit takové podmínky, aby tyto mechanismy nezvyšovaly cenu energií pro koncového spotřebitele a nebyla narušena hospodářská soutěž.

Podle komisařky stále existují rezervy v tom, jak jednotlivé členské státy posuzují skutečnou potřebu kapacitních mechanismů a jakým způsobem je navrhuji. V této souvislosti

dodala, že správně navržený kapacitní mechanismus musí být otevřený i dodavatelům z ostatních členských států.

Evropská komise v předběžném hodnocení posuzuje míru vhodnosti různých typů kapacitních mechanismů. U dvou z nich (cenový mechanismus nabízející platby za kapacitu pro celý trh a cílené platby za kapacitu) existuje podle zjištění riziko nadměrné kompenzace poskytovatelů kapacit, protože spoléhají na administrativní stanovení ceny a nikoliv na konkurenční postupy přidělování. U zbývajících čtyř typů kapacitních mechanismů je podle závěrů zprávy riziko nadměrné kompenzace nižší. Komise avizovala, že na základě veřejné konzultace, která byla v této souvislosti otevřená, ještě do konce roku 2016 vypracuje a zveřejní závěrečnou zprávu o výsledcích šetření v oblasti kapacitních mechanismů. V mezidobí i nadále pokračuje v posuzování jednotlivých kapacitních mechanismů s ohledem na státní podporu a soulad s pokyny pro veřejnou podporu na ochranu životního prostředí a energetiky.

Více v Bulletinu 4/2016 ►►

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍKonzultace
k uspořádání nového
trhu s elektřinou

Kapacitní mechanismy

ČR a vnitřní trh
s energií

ČR A VNITŘNÍ TRH S ENERGIÍ

Národní přehled z listopadu 2015 je v oblasti trhu s energií zaměřen na tři části - propojení, velkoobchodní trhy se zemním plynem a elektřinou a maloobchodní trh. V oblasti infrastrukturních propojení Evropská komise konstatuje v zásadě existenci 17 % propojení trhu s elektřinou s ostatními zeměmi, což je pro účely cílů do roku 2020 i 2030 dostatečná hodnota. I přesto však Komise upozorňuje na narůstající množství OZE, které mohou vyžadovat nutnost dalších investic do síťové infrastruktury.

Pro trh s elektřinou je velmi dobrou zprávou úspěšné dokončení *day-ahead market couplingu M4*, sdružujícího trhy ČR, Slovenska, Maďarska a Rumunska. I přesto tak zůstávají dřívější optikou „západní“ a „východní“ energetické trhy formálně oddělené. V maloobchodních trzích Komise konstatuje, že se objevuje trend klesajících velkoobchodních cen, i když je do určité míry kompenzován vyššími poplatky za přenos a distribuci. Pro fungování trhu velmi pozitivním signálem zů-

stává, i přes nižší ceny a tím pádem nižší motivaci zákazníků, relativně vysoký index změny dodavatele (*switching rate*).

Z výše uvedeného je zcela zřejmé, že fungování velkoobchodních i maloobchodních trhů je v ČR ve velmi dobrém stavu, to však samo o sobě nestačí k dokončení integrace vnitřního trhu s energií EU. Tento potenciál skýtá pouze posílená spolupráce členských států v oblasti denního i vnitrodenního *market couplingu*, v regionální/evropské koordinaci energetických politik včetně zavádění kapacitních mechanismů a harmonizaci pravidel pro podporu obnovitelných zdrojů.

Pro ČR bude do budoucna zásadní, jak se přetvoří evropská elektroenergetika. I přes sdílenou ideu cílového stavu trhu s energií jsme zejména v elektroenergetice svědky úsilí některých členských států, které s cílem zajistit předvídatelnou a spolehlivou výrobní kapacitu nedůvěřují trhu a zavádí řadu tzv. *kapacitních mechanismů*. Tato jednostranná národní opatření však mají s ohledem na celoevropskou tržní integraci divergenční vliv,

vedou k další fragmentaci a k oslabování cílového modelu evropského trhu, který by měl být postaven na modelu čistého trhu s energií („*energy-only market*“), doplněném o nástroje fungujících na tržních principech (např. reformovaného EU ETS).

Revize EU ETS

Snižování emisí
v sektorech
mimo EU ETSČR a nízkouhlíková
ekonomika

REVIZE EU ETS

V rámci letního balíčku předložila Evropská komise v červenci 2015 dlouho očekávaný **návrh revize evropského obchodování s emisními povolenkami** (EU ETS) pro 4. obchodovací období. Cílem připravované reformy je zajistit nákladově efektivní snižování emisí a podpořit investice do nízkouhlíkových technologií. Evropská komise v předloženém návrhu zohledňuje pokyny Rady ohledně úlohy, kterou by měl systém EU ETS hrát při dosažení cíle EU v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030. Zároveň navazuje na předchozí kroky, kterými již bylo schéma revidováno (stažení části povolenek z oběhu, tzv. *backloading* a zavedení rezervy tržní stability - MSR) a v legislativním návrhu předkládá možné úpravy řady parametrů, které mají za cíl schéma EU ETS zefektivnit a zajistit dostatečné cenové signály.

Konkrétně EK navrhuje navýšit **lineární redukční faktor** (LRF), který odráží cíl snižování emisí, na 2,2 % po roce 2021, oproti současnému LRF 1,74 %. Což by odpovídalo

objemu snížení cca 556 milionům tun CO₂ v období let 2021 až 2030. Dále EK i po roce 2020 garantuje ohroženým sektorům **přidělování povolenek zdarma**. Kritéria pro přidělování volných povolenek mají být aktualizována tak, aby odrážela technologický pokrok. Přičemž sektory, kterým hrozí vyšší riziko úniku uhlíku, budou i do budoucna zvýhodněny. Pro podporu investic do čistých technologií je v návrhu zařazen **Inovační fond**. Vyčleněno pro něj má být více než 400 milionů povolenek a navíc 50 milionů nevyužitých povolenek z roku 2013, které by jinak byly v roce 2020 stáhnuty do MSR. Nově Evropská komise zavádí **Modernizační fond**, do kterého budou vyčleněny bezplatné povolenky pro modernizaci energetických systémů v členských státech s nižšími příjmy, a to v objemu 2 % z celkového množství povolenek.

EVROPSKÝ PARLAMENT

Legislativní návrh Evropské komise nyní musí projít Radou a Evropským parlamentem. Příslušným výborem v EP je Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost po-

travin (ENVI). Zpravodaj MEP Ian Duncan (ECR, UK) předložil **návrh zprávy** dne 31. května 2016. Se snahou vyjednání koherentní a soudržné pozice Evropského parlamentu ho vypracoval v těsné spolupráci se stínovými zpravodaji ostatních frakcí. Podle jeho slov je v EP jen malá vůle k navýšení lineárního redukčního faktoru.

Jako kompromisní řešení proto navrhnul zahrnout do směrnice klauzuli, která by zavázala Evropskou komisi **průběžně vyhodnocovat lineární faktor** a umožnila by případné odebrání emisních povolenek z trhu po roce 2023, kdy proběhne hodnocení plnění Pařížské dohody (COP21). Dále MEP Duncan věnoval pozornost **překryvu energetických politik EU** a navrhnul, aby Evropská komise v rámci ročního hodnocení fungování EU ETS řešila dopad překrývajících se politik na cenu uhlíku. A v případě potřeby upravila schéma obchodování s emisními povolenkami stažením povolenek, nebo strukturální reformou schématu. V návaznosti na snižování výrobní kapacity v některých členských zemích navrhuje možnost stažení do MSR takového počtu emisních povolenek, které by odpovídalo odstavené kapacitě.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Revize EU ETS

Snižování emisí
v sektorech
mimo EU ETSČR a nízkouhlíková
ekonomika

Do projednávání zprávy EP k revizi EU ETS nečekaně na chvilku zasáhl Brexit. Bezprostředně po hlasování o vystoupení Velké Británie z EU Duncan nejdříve rezignoval jako zpravodaj pro revizi EU ETS. Následně dne 5. června 2016 svůj návrh na demisi stáhl. Učinil tak v návaznosti na jednání koordinátorů všech politických frakcí, kteří akceptovali návrh ECR, aby Duncan zůstal i nadále za zprávu zodpovědný. Harmonogram pro projednání zprávy zůstává v této chvíli zachován. Ke zprávě již byly předloženy pozměňovací návrhy a hlasování ve výboru je plánované na 8. prosince 2016.

Více v Bulletinu 5/2016 ►

a v Bulletinu 6/2016 ►

RADA

Ministři životního prostředí členských států EU jednali o reformě EU ETS na zasedání Rady dne 20. června 2016. Bez ohledu na intenzivní jednání se zatím nepodařilo dosáhnout dohody ohledně žádného z klíčových

prvků nového schématu. Některé země jsou otevřeny další diskusi o navýšení ambicí (pro snižování emisí) během čtvrtého obchodovacího období. Francie například v této souvislosti navrhuje další **navýšení lineární-**

ho faktoru na 2,4 % (návrh EK je 2,2 %). Řada zemí se vyslovila ve prospěch toho, aby byl EU ETS dostatečně flexibilní. Toho by mohlo být dosaženo **revizní klausulí**, např. po 5 letech, která by se mohla stát součástí nového systému. Francie šla nejdál i v souvislosti s návrhem na zavedení **cenového koridoru** pro cenu uhlíku v rámci EU ETS. I když mnoho členských států např. Švédsko, Velká Británie, Portugalsko a Lucembursko

výslovně poukazuje na to, že nedostatečná cena uhlíku nemotivuje investice do nízkouhlíkových technologií a požaduje jasné cenové signály, Evropská komise odmítá zavedení cenových prvků do systému a zůstává u zásady množstevní regulace.

Velké rozdíly mezi státy panují ohledně **přidělování povolenek zdarma** jednotlivým sektorům. Liší se zejména v pohledu na to, zda by měl být ve 4. obchodovacím období uplatněn tzv. *stupňovitý přístup*, který umožňuje větší diferenciaci mezi sektory s ohledem na únik uhlíku, jak navrhuje např. Francie a Velká Británie, nebo by měl být uplatněn původní *dvoustupňový* návrh EK, tj. přidělení 30 % volných povolenek a pro sektory s největším rizikem úniku uhlíku přidělení 100 % povolenek zdarma.

Více v Bulletinu 3/2016 ►

ale také v Bulletinu 5/2016 ►

a rovněž v Bulletinu 6/2016 ►

Revize EU ETS

Snižování emisí
v sektorech
mimo EU ETSČR a nízkouhlíková
ekonomika

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V SEKTORECH

MIMO EU ETS

Evropská komise předložila dne 20. července 2016 jeden nelegislativní a dva legislativní dokumenty zacílené na snižování emisí v sektorech mimo EU ETS, konkrétně v sektoru budov, dopravy, půdního hospodářství a zemědělství, lesního hospodářství a odpadového hospodářství.

Prvním legislativním dokumentem je návrh nařízení na snižování emisí do roku 2030 (oproti roku 2005) pro sektory mimo EU ETS, tzv. Effort Sharing Decision (ESD).

V návaznosti na plnění závazků podle Pařížské dohody Evropská komise v návrhu specifikuje každoroční závazné cíle pro jednotlivé členské země pro období 2021 – 2030. Evropská rada již potvrdila společný cíl pro snižování emisí mimo sektory EU ETS na úrovni EU, a to 30 % do roku 2030 v porovnání s rokem 2005. Nově předložený návrh ESD stanoví vnitrostátní cíle, které se pro jednotlivé členské země pohybují v rozmezí od 0 % do -40 % oproti úrovním

roku 2005, přičemž stanovení cílů je pro jednotlivé členské země založeno na relativním HDP.

Zároveň EK navrhuje možné úpravy cílů, tzv. flexibility. Patří mezi ně převody ročních emisních přidělů (maximálně 5 %) mezi jednotlivými roky nebo mezi členskými státy. Nově zavádí pro některé členské státy flexibilitu založenou na přenosu omezeného počtu povolenek z EU ETS. Týká se to států, jejichž vnitrostátní cíle v oblasti snížení emisí značně překračují průměrný cíl EU i jejich potenciál pro nákladově efektivní snížení emisí, konkrétně Belgie, Dánsko, Irsko, Lucembursko, Malty, Nizozemí, Rakousko, Finsko a Švédsko. Způsobilé členské státy se do roku 2020 rozhodnou, zda chtějí této flexibility využít. A pro období 2021 – 2030 lze na úrovni EU převést maximálně 100 milionů tun CO₂. Druhá nově zaváděná flexibilita umožňuje omezené využití pohlcení emisí z odlesněné půdy, zalesněné půdy, obhospodařované orné půdy nebo obhospodařovaných pastvin (sektor LULUCF). Limit pro tuto flexibilitu je pro období 2021 – 2030 maximálně 280 mil. tun CO₂ na úrovni EU. Na základě stanovených parametrů Evropská komise navrhuje

konkrétní cíle a flexibility pro jednotlivé členské země, přičemž nejambicióznější přístup má ke členským státům s nejsilnějšími ekonomikami.

Tak například Lucembursko by mělo snížit emise o 40% s tím, že může využít flexibilitu z přenosu povolenek EU ETS ve výši 4% a flexibilitu z LULUCF ve výši 0,2 %. Pro Německo navrhuje EK snížení o 38 % a flexibilitu z LULUCF 0,5% a pro Francii snížení o 37 % s flexibilitou z LULUCF 1,5%. Na opačném konci mezi nejslabšími ekonomikami je Bulharsko s cílem emise dále nezvyšovat, resp. 0 % a flexibilitou z LULUCF 1,5 % nebo Polsko s cílem snížení 7 % a flexibilitou 1,2 %.

Česká republika by měla podle návrhu EK dosáhnout 14 % snížení s flexibilitou 0,4 %. Rozhodnutí o tom, jak národních cílů dosáhnout zůstává na národní úrovni. EK v této souvislosti předpokládá, že praktická opatření budou zahrnovat např. zajištění energetické účinnosti budov, elektrifikaci dopravy, plánování městské dopravy, podporu veřejné dopravy, úpravu daní/ poplatků apod.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Revize EU ETS

Snižování emisí
v sektorech
mimo EU ETSČR a nízkouhlíková
ekonomika

K návrhu bude nyní vypracována pozice v Radě a v Evropském parlamentu. Orientační diskuse ministrů na Radě ENVI se očekává 17. října 2016. První reakce však na sebe nenechaly dlouho čekat. Polská vláda v této souvislosti již vyjádřila nespokojenost s navrhovaným rozdělením závazků na snižování emisí pro sektory mimo EU ETS. Závazek, který pro Polsko stanoví 7 % snížení, je podle polského ministerstva životního prostředí příliš náročný a nesplnitelný. Na druhé straně země mimo EU-28 Norsko a Island vyjádřily zájem podílet se na snižování emisí v sektorech mimo EU ETS. Norsko si v této souvislosti již stanovilo cíl 40 % snížení do 2030 (oproti 2005).

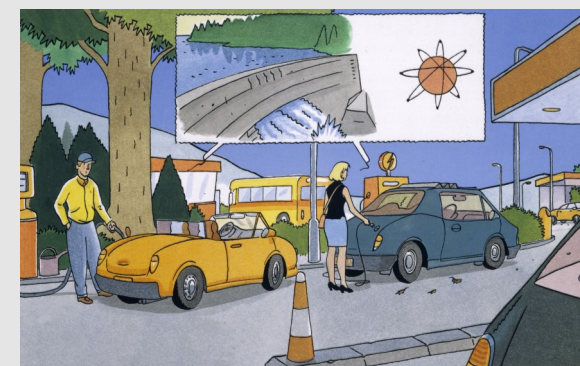
Druhým legislativním návrhem je **nařízení na zahrnutí emisí z pozemkového a lesního hospodářství do klimaticko-energetického rámce**, pro které se používá zkratka LULUCF z anglického názvu *Land use, land use change and forestry*. Cílem dokumentu je určit, jakým způsobem bude od roku 2021 odvětví LULUCF začleněno do rámce politiky EU v oblasti klimatu. V současné době je sektor

regulovaný Kjótským protokolem, ten však na konci roku 2020 pozbude platnosti. Proto nyní Evropská komise přichází s iniciativou a pro jednotlivé členské státy navrhuje závazky pro emise v odvětví LULUCF na období 2021 až 2030. Cílem je zajistit, aby emise skleníkových plynů v důsledku využívání půdy nepřekračovaly jejich pohlcení v rámci sektoru LULUCF. Současně EK stanovuje pravidla pro započítávání, navrhuje možnou flexibilitu a způsob zajištění monitoringu.

Třetím dokumentem z letního balíčku je nelegislativní **sdělení ke strategii pro nízkouhlíkovou mobilitu**, ve kterém Evropská komise nastiňuje základní přístup k realizaci hlubšího propojení sektorů dopravy a energetiky. Význam odvětví dopravy při snižování emisí v rámci EU je zřetelný z následujících údajů. Představuje totiž téměř jednu čtvrtinu evropských emisí skleníkových plynů a z toho 70 % produkuje silniční doprava. Podle předpokladu EK by nízkouhlíková mobilita mohla do značné míry ovlivnit dodávky energie, vytvořit větší poptávku po elektrické energii a vytvořit dodatečný tlak na odvětví energetiky k dekar-

bonizaci v rámci systému EU pro obchodování s emisemi. EK avizuje, že toto téma dále rozpracuje v rámci připravovaného legislativního návrhu nového uspořádání trhu s elektřinou, který by měla předložit do konce roku 2016.

Týká se to zejména podpory nabíjení v době, kdy je cena elektřiny nízká v důsledku nízké poptávky, resp. vysoké nabídky nebo odstranění regulačních překážek ve vlastní výrobě, skladování a spotřebě elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Podle představy EK by tak v ideálním případě spotřebitelé mohli využívat elektrickou energii, kterou vyrobí jejich solární panely, k nabíjení vozidel. Anebo baterie elektromobilů mohou v případě potřeby dodávat energii do sítě.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Revize EU ETS

Snižování emisí
v sektorech
mimo EU ETSČR a nízkouhlíková
ekonomika

ČR A NÍZKOUHLÍKOVÁ EKONOMIKA

Na základě **národního přehledu** je zřejmé, že pozice ČR v oblasti dekarbonizace ekonomiky je velmi dobrá. Česká republika je na základě dat z roku 2014 na trajektorii zaručující splnění cíle do roku 2020. Vzhledem ke svému zaměření je ekonomika ČR relativně náročná na emise skleníkových plynů, kdy podíl emisí ze sektorů pod EU ETS v roce 2013 představoval v ČR 52 % z celkových emisí (EU průměr byl 42 %) a emisní náročnost na obyvatele činila 12,3 t CO₂ ekvivalentu (EU průměr byl 8,5). I přesto však ČR svůj cíl plní jak v sektorech zahrnutých pod EU ETS, tak v oblastech mimo EU ETS, kde ČR očekává v roce 2020 dokonce 17 % rezervu mezi cílem a predikovanými emisemi skleníkových plynů.

V oblasti obnovitelných zdrojů je pak situace ještě pozitivnější, kdy v roce 2013 zaznamenala ČR dosažení podílu 12,4 % na spotřebě

energie, zatímco v roce 2014 to bylo již 13,4 %, což prakticky znamená splnění cíle pro ČR.

Jak již bylo naznačeno, splnění cílů do roku 2020 nepředstavuje na základě prezentovaných indikátorů pro ČR významný problém.

V oblasti OZE se zdá, že ČR má do roku 2020 všechny domácí úkoly splněny. Na druhou stranu se však právě teď na evropské úrovni rozhoduje o konkrétní podobě 27% cíle pro OZE.

Paradoxem plnění cíle pro OZE (ve většině členských států EU) je fakt, že hlavní část cíle je plněna prostřednictvím sektoru elektroenergetiky, což vede ke zvýšené zátěži odběratelů elektřiny, a to i přesto, že evropský cíl pro OZE je formulován jako podíl OZE na veškeré spotřebovávané energii. Z tohoto důvodu se nabízí otázka, zda by tento poměr neměl být postupem času upraven, aby se přispění jednotlivých sektorů (včetně dopravy a sektorů mimo EU ETS) více podílelo na plnění tohoto cíle a aby byla snížena relativní diskriminace spotřebitelů elektřiny.

Tato zátěž má totiž negativní dopad na intenzivnější elektrifikaci, která je jedním z hlavních nástrojů pro umožnění transformace na nízkouhlíkovou ekonomiku.

[ENERGETICKÁ
UNIE](#)[INTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRH](#)[NÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKA](#)[ENERGETICKÁ
ÚČINNOST](#)[ENERGETICKÁ
BEZPEČNOST](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Rámec pro
energetickou účinnost](#)[Nové štítky v zájmu
energetické účinnosti](#)[ČR a energetická
účinnost](#)

RÁMEC PRO ENERGETICKOU ÚČINNOST

Ve strategii pro energetickou unii z roku 2015 vyzvala Evropská komise k zásadnímu přehodnocení energetické účinnosti a k tomu, aby se k ní přistupovalo jako k vlastnímu zdroji energie. Zaměření na energetickou účinnost EK vnímá jako způsob zmírnění poptávky po energii, a to zejména v souvislosti s vysokou závislostí na dovozu primární energie. V návaznosti na [směrnici o energetické účinnosti](#) z roku 2012 mají členské státy EU povinnost vypracovat každé tři roky národní akční plány k energetické účinnosti. Na základě jejich analýzy předložila v listopadu 2015 Evropská komise [zprávu o pokroku členských států](#) v plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti pro rok 2020. Komise konstatuje, že v úhrnu nejsou vnitrostátní cíle členských států dostatečně ambiciózní, aby bylo dosaženo 20 % cíle pro energetickou účinnost na úrovni EU. Součet vnitrostátních orientačních cílů totiž odpovídá úsporám primární energie pro rok 2020 pou-

ze ve výši 17,6 %. Komise nicméně zůstává optimistická a věří, že pokud se budou zlepšovat podmínky pro investice do energetické účinnosti, je 20 % cíl pro rok 2020 reálný. Dalšího úsilí je zapotřebí zejména v sektoru budov, dopravy a výroby energie. Ukazuje se také, že velké rozdíly jsou mezi jednotlivými členskými státy. Některé si již stanovily velmi ambiciózní cíle (např. Rakousko, Belgie, Francie, Německo), jiné jako Chorvatsko, Finsko, Rumunsko a Řecko by podle názoru EK mohly své cíle ještě přehodnotit. S tím také úzce souvisí stanovení cíle energetické

účinnosti pro další desetiletí. V roce 2014 v rámci stanovení klimaticko-energetických cílů EU pro rok 2030 podpořila Rada orientační cíl pro úspory primární energie 27 %. Tento cíl by měl být v roce 2020 revidovaný, a to s ohledem na původní návrh EK ve výši 30 %. Očekává se, že legislativní balíček k energetické účinnosti předloží Evropská komise začátkem října. Podle předpokladu by měl obsahovat revizi směrnice o energetické účinnosti (2012/27/EU) a směrnice o energetické náročnosti budov (2010/31/EU).

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍRámec pro
energetickou účinnostNové štítky v zájmu
energetické účinnostiČR a energetická
účinnostNOVÉ ŠTÍTKY V ZÁJMU
ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

V rámci letního balíčku zaměřeného na energetickou unii navrhla Evropská komise v červenci 2015 revizi právních předpisů pro efektivnější označování energetické účinnosti a předložila **nařízení, kterým stanoví rámec pro označování energetické účinnosti štítky**. A to s cílem, aby zákazníci byli podle zásady, že energetická účinnost je na prvním místě, schopni se rozhodovat při výběru a nákupu elektrických spotřebičů na základě přehledných informací, které jim pomohou šetřit energii i peníze.

Návrh EK v zásadě předpokládá, že výrobci a maloobchodnícilepší a upraví systém energetického štítkování tak, že budou důsledně používat jednotnou stupnici, na které bude účinnost domácích spotřebičů **označována písmeny A až G**. Zároveň by všechny nové výrobky na trhu EU měly být registrovány v **digitální databázi** na internetu, aby se zajistila lépe transparentnost a členské země EU mohly na trh snáze dohlížet.

Od roku 1995 se ukázala prospěšnost energetických štítků EU. Při nákupu k nim přihlíží

85 % evropských spotřebitelů. Zároveň také štítkování podněcuje inovace v průmyslu. Kromě pozitivního vývoje však přinesl současný systém i konkrétní problémy. Za dnešní situace se totiž spotřebitelé jen těžko vyznávají v tom, které výrobky si ve spotřebě energie stojí skutečně nejlépe. Podle odhadů nesplňuje 10-25 % výrobků na trhu požadavky na označování energetické účinnosti a kvůli nedodržování předpisů se nedosahuje přibližně 10 % předpokládaných úspor energie. Zčásti je to dáno také tím, že orgány, které v členských státech odpovídají za dozor nad trhem, nedostatečně prosazují příslušnou legislativu. Aby se to do budoucna zlepšilo, navrhuje Evropská komise zřídit na internetu digitální databázi, kde budou výrobci a dovozci produkty registrovat, evidovat a poskytovat k nim informace, které jsou podle stávající legislativy EU už povinné. Důležité informace o souladu výrobků s platnými předpisy by tak byly snadno a centrálně dostupné pro příslušné úřady v členských státech, obchodníky i spotřebitele. Od nového systému EK očekává, že přinese především další úspory energie.

Předpokladem ovšem je, že návrh nového nařízení bude schválen v Radě i v Evropském parlamentu. Na jeho červencovém ple-

nárním zasedání europoslanci schválili nové srozumitelnější štítkování domácích spotřebičů škálou A až G. Mj. přivítali, že z působnosti návrhu EK vyloučila všechny použité výrobky. Zároveň se však vyjádřili pro úpravy, které zahrnují např. zrušení pevně stanovené desetileté revize pro změny stupnice, protože takový cyklus by nevyhovoval vývoji na trhu. Dále EP navrhuje zavést celkový procentuální limit (50%) pro množství výrobků v nejvyšších třídách A-B, při jehož překročení by byla provedena změna stupnice. Europoslanci také upozornili, že navrhovaná databáze nemůže nahradit dohled nad trhem, protože by byla pouze technickým nástrojem. Navíc by se mohla stát vysokou finanční a administrativní zátěží především pro malé a střední podniky. V neposlední řadě zdůraznil EP podporu důslednému používání elektronických štítků i v obchodech a doporučil v souladu s existující směrnici také doplnit definici pojmu „energetická účinnost“. S těmito výhradami vrátilo plénum EP návrh nařízení zpátky do příslušného výboru ITRE, v souladu s článkem 61(2) **Jednacího řádu EP**. Nyní je potřeba dosáhnout dohody o konečném znění této legislativy v rámci evropských institucí. Kompletní přechod na nově revidovaný systém energetického štítkování by pak měl být realizován podle EK do pěti let.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍRámec pro
energetickou účinnostNové štítky v zájmu
energetické účinnostiČR a energetická
účinnost

ČR A ENERGETICKÁ ÚČINNOST

Národní přehled konstatuje, že pokud bude Česká republika pokračovat v trendu vývoje primární i konečné spotřeby energie nastaveném v období 2005-2013 až do roku 2020, splní přirozeně svůj cíl pro energetickou účinnost, který je pro rok 2020 nastaven na 39,6 Mtoe (vyjádřeno v primární spotřebě energie, pro konečnou spotřebu to představuje 25,3 Mtoe). To se však týká pouze plnění indikativního 20 % cíle, který byl přijat Evropskou radou v roce 2010. V roce 2012 však byl tento cíl zpřesněn díky vyčíslení vyplývající ze směrnice o energetické účinnosti, podle kterého by ČR měla orientačně dosáhnout 47,78 PJ, tzn. 13,27 TWh nových úspor v konečné spotřebě v roce 2020. Jakým způsobem by měly být tyto nové úspory uskutečněny, řeší Národní akční plán pro energetickou účinnost, který obsahuje jak odhad očekávaných úspor energie do roku 2020 ve všech sektorech, tak politicko-ekonomická opatření nutná k dosažení tohoto orientačního cíle.

Mimo zjištění z národního přehledu je energetická účinnost v ČR jako jediné téma z oblasti energetiky předmětem doporučení Rady

EU České republiky z roku 2014, kdy se Rada domnívá, že ČR má značný potenciál pro úspory energie a doporučuje explicitně zintenzivnit snahu o zvýšení energetické účinnosti v ekonomice.

Při pohledu na současná data je však možné konstatovat, že Česká republika je ve skutečnosti pozadu v plnění cíle pro energetickou účinnost, a je třeba co nejefektivněji mobilizovat její potenciál pro dosahování energetických úspor. Situace je svým způsobem „komplikována“ současným stavem, kdy jsou ceny energií na několikaletých minimech, což významným způsobem ztěžuje zavádění opatření z oblasti energetické účinnosti. V souvislosti s EU ETS jsou pak v evropské diskusi často slyšet hlasy volající po návratu rozumu a po tom, že pro klimatickou politiku je třeba znovuzavedení ekonomického principu, resp. principu nejnižších nákladů: opatření pro energetickou účinnost musí být nákladově efektivní, jen tak mohou být zároveň ekologická. Tyto pohledy stojí v praktické rovině buď na zavedení emisních daní, nebo na funkčním emisním obchodování, které umožňuje rozdělit náklady na snižování spotřeby energií mezi jednotlivé zdroje, sektory a státy. Z tohoto pohledu by sejevila EED jako zby-

tečná, jelikož systém EU ETS by dokázal zvládnout financování prakticky jakéhokoli cíle prostou změnou stropu. V tomto vidění je samozřejmě velmi důležité mít celo-unijní cíle, protože není racionální mít samostatné cíle národní, jelikož ty vedou pouze k přenesení vzniku emisí do jiného státu.

Udržitelná bezpečnost
dodávek energií

Vytápění a chlazení

ČR a energetická
bezpečnostUDRŽITELNÁ BEZPEČNOST
DODÁVEK ENERGIÍ

V polovině února 2016 představila Evropská komise balíček nových pravidel a strategie o bezpečnosti dodávek energií obsahující návrhy, které mají EU připravit na celosvětovou transformaci energetiky a také na možné přerušení dodávek energie. Balíček stanovuje širokou škálu opatření s cílem posílit odolnost EU vůči narušení dodávek zemního plynu. Tato opatření zahrnují snižování poptávky po energii, zvýšení výroby energie v Evropě (včetně z obnovitelných zdrojů), další rozvoj řádně fungujícího a plně integrovaného vnitřního trhu s energií a rovněž diverzifikaci zdrojů energie, dodavatelů a přepravních tras. Návrhy obsahují i impulsy na zvýšení transparentnosti evropského trhu s energií a vytvářejí větší solidarity mezi členskými státy. Balíček obsahuje dva legislativní texty a dvě sdělení Evropské komise.

Prvním dokumentem je **návrh nařízení o bezpečnosti dodávek zemního plynu**, který Komise předkládá s cílem posílení odolnosti trhu se zemním plynem pro případ, že bude

muset čelit přerušení dodávek zemního plynu. Základem návrhu je zvýšení transparentnosti, solidarity a přechodu od vnitrostátního k regionálnímu přístupu při přípravě opatření v oblasti bezpečnosti dodávek plynu.

Druhým legislativním dokumentem je návrh **rozhodnutí o mezivládních dohodách v oblasti energetiky** (IGA). Hlavním přínosem tohoto rozhodnutí by měla být vyšší transparentnost mezivládních dohod se třetími zeměmi a jejich plný soulad s *acquis*. Z tohoto důvodu navrhuje Evropská komise zavedení předběžné kontroly slučitelnosti s nutností zohlednit stanovisko Komise před podpisem smluv (*ex-ante*).

Strategie pro zkapalněný zemní plyn (LNG) a plynové zásobníky by pak pomocí budování strategické infrastruktury měla naplno využít potenciál LNG pro zvýšení energetické bezpečnosti EU. Celková kapacita Evropy pro dovoz LNG je značná a v současnosti dostává k pokrytí přibližně 43 % současné celkové poptávky po plynu (2015). Nicméně pokud jde o přístup k LNG, zůstávají značné regionální rozdíly. Komise proto usiluje o lepší přístup všech členských států k LNG jako alternativnímu zdroji plynu.

Posledním dokumentem zimního balíčku je **strategie pro vytápění a chlazení**. Ta je pro tyto sektory v EU první svého druhu a soustředí se na zvyšování energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie.

Iniciativy Evropské komise pro zajištění bezpečnosti dodávek energie projednává v Evropském parlamentu Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Zpravodajem pro **bezpečnost dodávek zemního plynu** je polský MEP Jerzy Buzek (EPP). Ke zprávě europoslanci předložili celkem 888 pozměňovacích návrhů, které pokrývají celou škálu projednávaných témat od definice ochrany spotřebitele, vymezení základního rozsahu sociálního zabezpečení, skladby regionů, stanovení standardů pro dodávky až po vyhodnocení rizik dodávek plynu.

Někteří europoslanci podporují Buzkův návrh vytvořit v rámci regionů koridory pro dodávky plynu pro případ mimořádných událostí. Před zpravodajem nyní stojí úkol vyjednat v rámci politických frakcí kompromisní pozice pro předložené pozměňovací návrhy. Má na to čas do 13. října 2016, kdy proběhne hlasování ve výboru.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍUdržitelná bezpečnost
dodávek energií

Vytápění a chlazení

ČR a energetická
bezpečnost

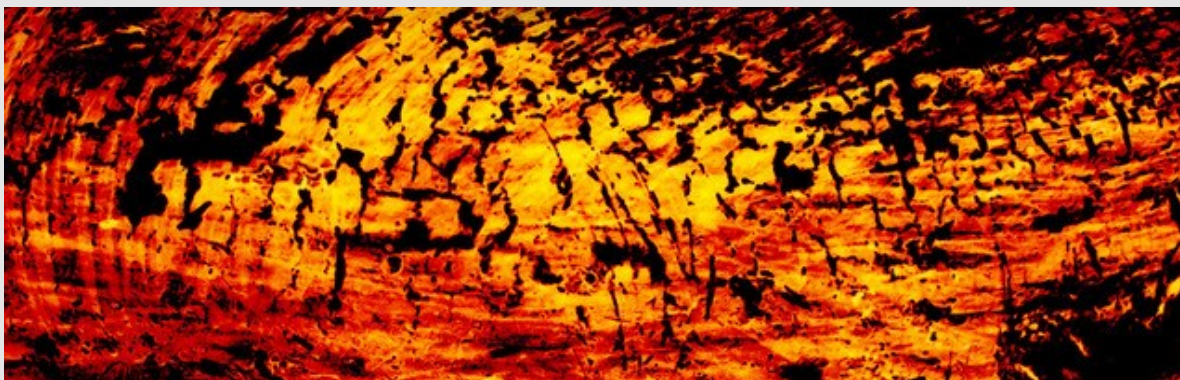
Dalším dokumentem ze zimního balíčku je **rozhodnutí o mezivládních dohodách** v oblasti energetiky. Návrh EK, který má za cíl posílit bezpečnost dodávek zavedením principu *ex-ante* pro všechny mezivládní dohody v oblasti energetiky, čelí v Radě značné rezistenci. Rada přijala pozici 6. června 2016 a navrhuje zahrnout pod společnou kontrolu jen závazné dohody, které se týkají plynu. Členské státy se ale stále neshodují na plánech pro povinnou spolupráci podle redefinovaných regionálních skupin, v jejichž rámci by si země vypomáhaly s dodávkami plynu ve výjimečných situacích. V Evropském parlamentu předložil zprávu ve výboru ITRE MEP Zdzisław Krasnodebski (ECR, PL) v květnu. Zaujal v ní silně evropský přístup a postavil se za *ex-ante* notifikaci pro všechny typy dohod v oblasti energetiky. Teď je před ním úkol hledání přijatelných kompromisů v rámci politických frakcí. Hlasování o zprávě proběhne ve výboru 13. října 2016. Následovat budou rozhovory v rámci evropských institucí. Pro slovenské předsednictví patří toto téma mezi priority, a pokud by se nepodařilo vyjednat dohodu během jeho předsednictví, bude další jednání na Maltě. Ta bude přebírat předsed-

nictví 1. ledna 2017. Zpravodajem pro **strategii pro LNG** je maďarský MEP András Gzsurk. V rámci předložených pozměňovacích návrhů europoslanci vyjádřili mj. potřebu lepšího propojení infrastruktury ve střední a jižní Evropě. Ve výboru budou poslanci o zprávě hlasovat 26. září 2016.

VYTÁPĚNÍ A CHLAZENÍ

V rámci energetického balíčku zaměřeného na udržitelnou bezpečnost dodávek energie předložila Evropská komise v únoru 2016 jako jeden ze čtyř návrhů i **strategii pro vytápění a chlazení**. Tento sektor představuje zcela logicky pro EU zásadní prioritu, protože

tvoří polovinu celkové spotřeby energie členských zemí a je fakticky největším energetickým odvětvím. Např. v roce 2012 pohltilo vytápění a chlazení 50 % (546 Mtoe - milionů tun ropného ekvivalentu) konečné spotřeby energie a podle očekávání si toto postavení udrží. Evropská komise věnuje zvláštní pozornost vytápění a chlazení také proto, že podstatná část této energie přijde nazmar. Nová strategie si proto klade za hlavní cíl úspory v tomto sektoru, které by měly pomoci snížit dovozy energie a závislost na nich, ušetřit náklady pro spotřebitele, výrazně přispět k redukci emisí skleníkových plynů i splnit závazky na základě dohody o klimatu dosažené na konferenci o změně klimatu (COP21) v Paříži.

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍUdržitelná bezpečnost
dodávek energií

Vytápění a chlazení

ČR a energetická
bezpečnost

Tato strategie stanoví rámec pro začlenění účinného vytápění a chlazení do energetických politik EU prostřednictvím zacílených opatření na zamezení ztrátám energie z budov, maximalizaci účinnosti a udržitelnosti systémů, podporu účinnosti v průmyslu a využití výhod začlenění vytápění a chlazení do elektroenergetické soustavy.

Prvořadou pozornost věnuje Evropská komise vytápění, které v průmyslu EU dosahuje skoro 71% veškeré spotřeby energie a v domácnostech spolu s ohřevem vody dokonce téměř 80%. Přitom plných 75% celkové energie pochází z fosilních paliv, zatímco pouze 18% z celkové spotřeby kryjí obnovitelné zdroje energie. Proto považuje EK za naprosto nezbytné aby země EU v zájmu dohodnutých cílů v souvislosti s klimatem a energií výrazně snížily nejen svou spotřebu, ale i využívání fosilních paliv jako zdroje. Vzhledem ke skutečnosti, že plnou polovinu tvoří plyn, přispěje podle EK takový přístup zároveň ke snížení závislosti na dovozu, který dnes kryje 53% energetické spotřeby EU.

Podle navržené strategie lze výrazných úspor

dosáhnout víceméně okamžitě, a to zejména renovacemi budov, které zabrání ztrátám energie. Za možné řešení označuje EK i revizi odlišných forem vlastnictví tak, aby majitel měl skutečně motivaci k energeticky účinné renovaci. Těžištěm musí být podle exekutivy EU spotřebitelé, kteří budou využívat moderní technologie, čisté energetické zdroje a inovativní řešení s cílem přejít na inteligentní, účinný a udržitelný systém vytápění a chlazení, který přinese energetické a rozpočtové úspory.

Návrh EK pro strategii v sektoru vytápění a chlazení projednává nyní Evropský parlament ve výboru ITRE. MEP Adam Gierke (S&D, PL) vypracoval zprávu, ke které bylo předloženo 426 pozměňovacích návrhů. V rámci jednání stínových zpravodajů se podařilo vyjednat 28 kompromisních pozměňovacích návrhů, které pokrývají většinu diskutovaných témat. Patří mezi ně např. role EU v podpoře místního systému vytápění a chlazení, role obnovitelných zdrojů energie v systému vytápění a chlazení nebo nové finanční nástroje pro modernizaci sektoru. O zprávě budou europoslanci hlasovat na plenárním zasedání

ve Štrasburku dne 13. září 2016. Následně se očekává, že Evropská komise předloží související legislativní návrh na revizi směrnice o energetické náročnosti budov (2010/31/EU) do konce roku 2016, s největší pravděpodobností v říjnu.

ČR A ENERGETICKÁ BEZPEČNOST

Z hlediska energetické bezpečnosti v oblasti zemního plynu Komise pozitivně hodnotí zavedení opatření pro zpětný tok zemního plynu, které přispívají k vyšší energetické bezpečnosti České republiky a Slovenska. Velkoobchodní trhy jsou z pohledu **zprávy** Evropské komise z listopadu 2015 v ČR v téměř ideální kondici – tržní koncentrace na trhu se zemním plynem je sice ve srovnání s EU vysoká, ovšem koncentrace na trhu s elektřinou je na evropském průměru a úroveň velkoobchodních cen na obou trzích je pod evropským průměrem. Pokles velkoobchodních cen zemního plynu se dá do velké míry vysvětlit poklesem celosvětové poptávky.

**Energetika v rámci
slovenského
předsednictví rady EU****ENERGETIKA V RÁMCÍ
SLOVENSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ
RADY EU**

První červencový den převzalo Slovensko po Nizozemsku předsednictví Rady Evropské unie. Náš východní soused bude až do konce tohoto roku vést Radu v dobách, kdy EU čelí vážným problémům, ať již se jedná o nečekaný výsledek hlasování britských občanů o odchodu z Evropské unie, o stále přetrvávající uprchlickou krizi nebo nestabilní situaci v Turecku. Bratislava bude muset na tyto události reagovat a přizpůsobovat jim svůj dopředu nachystaný program svého předsednictví. V dnešním článku chceme právě tento program a roli energetiky v něm představit.

Jaké jsou hlavní priority slovenského předsednictví?

Slovenské předsednictví Radě ve svém programu uvádí čtyři základní priority, které hodlá během svého působení naplňovat. První

ambicí je „hospodářsky silná Evropa“. Slovensko se chce v rámci této priority zaměřit na iniciativy, které přispějí k vytvoření vhodného prostředí pro investice a růst. Druhou prioritou je „moderní jednotný trh“. Záměrem předsednické země je další rozvoj integrujících projektů, jako je například Energetická unie nebo Jednotný digitální trh. Jako svojí třetí prioritu uvádí Bratislava „udržitelnou mígrační a azylovou politiku“ a poslední, čtvrtou, prioritou je „globálně angažovaná Evropa“. V tomto bodě se skrývá prosazování efektivní politiky sousedství a zachování dynamiky přístupového procesu a v neposlední řadě zájem o rozvoj vztahů se strategickými partnery Evropské unie. Na zmíněné čtyři priority jsou úzce navázány tři principy, které by měly vést ke zdárnému běhu předsednictví. Cílem prvního z nich, nazvaného „dosahování konkrétních výsledků“, má být zpřístupnit občanům EU praktický dosah evropských projektů tak, aby je vnímali v pozitivním světle. Druhým principem je snaha o „snížení fragmentace“, tedy větší sjednocování a zejména propojování členských států na jednotném trhu. Posledním principem je zaměření na občana a obnova jeho

důvěry v Evropskou unii. Slovensko v rámci přípravy a realizace předsednictví počítá s výdaji nepřesahujícími plánovaných 70 milionů EUR. Slovensko bude předsedat také během maltského předsednictví Pracovní skupině Rady pro jaderné otázky, Skupině evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG) a v Mezinárodní agentuře pro atomovou energii.

Jakých cílů chce Slovensko dosáhnout v energetické a klimatické agendě?

Slovensko má záměr posílit princip solidarity a regionální spolupráce a zvýšit transparentnost plynárenských smluv v rámci revize nařízení o bezpečnosti dodávek plynu. Předsednictví chce přispět k dosažení kompromisu nad tímto dokumentem při vyjednávání s Evropským parlamentem. V případě revize rozhodnutí o ustanovení mechanismu výměny informací v oblasti mezivládních dohod v oblasti energetiky chce předsednictví navázat na kompromis Rady a rovněž dosáhnout dohody s Evropským parlamentem. Bratislava má dále ambice uzavřít vyjednávání s Parlamentem v otázce označování

ENERGETICKÁ
UNIEINTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRHNÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKAENERGETICKÁ
ÚČINNOSTENERGETICKÁ
BEZPEČNOST

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ**Energetika v rámci
slovenského
předsednictví rady EU**

energetické účinnosti výrobků. Dále lze očekávat předložení návrhu na revizi směrnic o energetické účinnosti a energetické hospodárnosti budov ze strany Evropské komise. Slovensko má v plánu zorganizovat politickou diskuzi ministrů členských států EU. V neposlední řadě se předpokládá předložení návrhu revize nařízení stanovujících pravidla notifikace investičních záměrů fyzických a právnických osob v oblasti jaderné energetiky. Rovněž v tomto případě chce slovenské předsednictví nastartovat diskuzi a vyjednávání o těchto návrzích. Co se revize EU ETS týče, má předsednictví ambice dosáhnout obecného přístupu na prosincové Radě pro životní prostředí tak, aby předsednictví Malty mohlo zahájit dialog.

***Kdo bude ze strany Slovenska odpovědný
za vedení energetické agendy a jaké jsou
důležité termíny pro energetiku v rámci
předsednictví?***

Jednání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku se za slovenskou stranu, v jejíž vládě není samostatný post ministra energeti-

ky, obvykle účastnil ministr dopravy, výstavby a regionálního rozvoje Roman Brecely, který nyní příslušnou Radu nejspíše povede. Padesátiletý nominant strany Siet' působil do roku 2014 v nejrůznějších manažerských postech v soukromém sektoru, včetně pětiletého angažmá ve firmě ČEZ. V rámci předsednictví již v Bratislavě proběhlo ve dnech 12. až 13.

července neformální zasedání ministrů energetiky, jehož se zúčastnili mimo jiné viceprezident EK Maroš Šefčovič a za EP Jerzy Buzek. Dalšími termíny zasedání Rady budou 14. říjen, kdy se sejdou ministři dopravy v Lucemburku, a zejména 5. prosinec, kdy v Bruselu zasednou opět ministři zodpovědní za energetiku.

[ENERGETICKÁ
UNIE](#)[INTEGROVANÝ
ENERGETICKÝ TRH](#)[NÍZKOUHLÍKOVÁ
EKONOMIKA](#)[ENERGETICKÁ
ÚČINNOST](#)[ENERGETICKÁ
BEZPEČNOST](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)

Události z energetiky

5.-6. ZÁŘÍ 2016

se v íránském Teheránu uskuteční třetí ročník mezinárodní odborné konference ICESE-2016, zaměřené na oblast solární energetiky. Součástí akce, konané na půdě Teheránské univerzity, jsou rovněž workshopy a tematická výstava.

[Více informací »](#)

9.-11. ZÁŘÍ 2016

proběhne v Barceloně třetí ročník mezinárodní energetické konference s názvem ICEER 2016. Hlavním tématem je energetika a vědecký výzkum v oblasti životního prostředí.

[Více informací »](#)

12.-14. ZÁŘÍ 2016

se ve Vídni uskuteční konference na téma vyrovnávacího trhu s elektřinou a přidružených služeb. Účastníci budou diskutovat nad plánováním a provozováním celoevropského vyrovnávacího trhu.

[Více informací »](#)

20.-23. ZÁŘÍ 2016

proběhne v Istanbulu mezinárodní energetická konference s názvem SEIC 2016. Hlavním tématem tohoto setkání je udržitelná energetika. Mezi mluvčími jsou mimo jiné odborníci z univerzit v Kanadě, Singapuru nebo Velké Británii.

[Více informací »](#)

27.-29. ZÁŘÍ 2016

hostí Hamburg největší světovou konferenci v oblasti větrné energetiky, kterou bude Summit organizace Wind Europe (dříve EWEA). Součástí akce je rovněž rozsáhlý veletrh zaměřený na tuto oblast.

[Více informací »](#)

3.-4. ŘÍJNA 2016

se v Bratislavě uskuteční Evropské jaderné fórum (ENEF).

[Více informací »](#)

